

Сайтимизга ўтиш учун
QR-кодни телефонингиз
орқали сканер қилинг.

Маҳалла

www.mahallagzt.uz info@mahallagzt.uz

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 25 ЙИЛИГИ ОЛДИДАН

Мустақиллигимизнинг 25 йиллигига 25 тупдан кўчат

Кунлар илиб, табиат уйғона бошлаган шундай палла-ларда одам ҳам кўнглида янгилашишга, яшнатишга эҳтиёж сезади. Уйини, маҳалласини, юртини обод этиб, эзгу ишлар қилгиси келади.

Халқимиз азалдан баҳорни деҳқончилик айёми сифатида қадрлаган. Шу кунларга эсон-омон етганига шукроналар айтиб, ерга уруғ қадаган. Ниҳол экиб, боғ яратган. Бунни қандайдир мажбурият остида ёки фойда илнжиде эмас, балки саовб умидида, қалб амри билан бажарган.

Ота-боболаримиз кўчат экиш инсонга нафақат ҳаётлигида, балки кейин ҳам саовб етказиб турадиган эзгу амал эканлигини таъкидлайди. Яхшидан бoғ қолади, деган мақол ҳам кўчат экиш фазилатини урғулайди.

Яна бир эзгу анъанамизга кўра, халқимиз фарзанд тутилганда унга атаб терак эккан. Фарзанд буй етиб, уй курганда шу тераклар ишлатилган.

Президентимиз раҳнамолигида мустақиллик йилларида бу каби қадимий анъана ва қадриятларимиз янгича маъно ва мазмун билан бойиди. Ободлик кўнгида бошлангани, деган ҳикматли сўзлар халқимиз орасида кенг тарқалиб, эзгу даъватга айланди. Одамлар ўз уйи, ўз юртини гўзал ва обод қилиб, бундан мамнун бўлиб яшамоқда.

Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 19 февралдаги «2016 йилги Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ, янги деҳқончилик мавсумининг бошланиши, яшариш ва янгилаиш, кут-барака, ободлик ва фаровонлик рамзи бўлмиш Наврўз фаслида маҳаллаларда, шаҳар ва қишлоқларимизда ҳашарлар, кенг кўламдаги ободончилик ва кўкаламзорлаштириш ишлари бошлаб юборилди.

Одамлар ташаббус кўрсатиб, ҳашарлар ташкил этмоқда. Маҳалла ва турар жойлар орасталаниб, ариқ-зовурлар тозаланиб, табаррук қадамжолар, қабристонлар тартибга келтирилмоқда. Кўча ва хиёбонларга манзарали дарахтлар, гул кўчатлари ўтказилаётир.

Кўчат экиш ободликнинг энг муҳим омилларидан. Зеро, дарахт бор жойда гўзаллик, мусаммо ҳаво, ризқ-рўз бўлади. Хонадондаги файзу барака янада ортади,

саломатлик мустаҳкамланади. Дарахтларга — меҳнатинг самарасига боқиб, кўз қувнайди, дил яйрайди.

Атрофда янгилаиш сезилаётган айни дамларда кўчат экиб, боғ яратишнинг гашти ўзгача. Кўчат экиш баҳонасида йиғилган дўстлар, кўни-қўшниларнинг дилтортар суҳбатларию ҳазил-мутойибалари кишига хуш кайфият бағишлайди. Ота-оналарига кўмаклашишга уринган болакайларнинг шодлиги ичига сиймайди. Одамларнинг уюшқоқлигини кўрган ёш авлод шу юртнинг бахтли фарзанди эканини янада чуқурроқ ҳис этади. Негаки, бундай ҳаётбахш одатларимиз замирида халқимизга хос бағрикенглик ва ҳамжиҳатлик, аҳдлик ва ўзаро ҳурмат каби олижаноб қадриятлар мужассам.

Бу йил Ватанимиз мустақиллигининг қутлуг 25 йиллигини нишонлаймиз. Президентимиз таъкидлаганидек, янги тарихимизнинг энг ёрқин саҳифасини ташкил этадиган ана шу буюк санага ҳар томонлама муносиб ва салмоқли ҳисса қўшиш Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси учун улкан шарафдир.

Бу сўзлар шу юрда яшаётган, шу юртни яхши кўрган ҳар бир инсонга ўзгача гурур, гайрат-шижоат бағишлайди. Мазкур қутлуг санани барча жабҳаларда хайрли амаллар билан кутиб олишга ундайди. Шундай хосиятли йил бошида яхши ният қилиб, мамлакатимиз мустақиллигининг 25 йиллигига атаб 25 тупдан кўчат экайлик. Бу Ватанимиз ободлигига ўзига хос ҳисса, бутунги тарихий даврдан эсдалик бўлади.

Бу ташаббус самарасида барпо бўлган боғлар, чаманзорлар, гулзорлар халқимизнинг порлоқ истикболи, юртимизнинг ободлиги тимсоли сифатида ҳамиша гуркираб, гуллаб-яшнаб турсин. Мамлакатимиз каби тез ривожланиб, фарзандларимиз билан бариб камолга етсин. Илдири бақувват дарахтларга айланиб, мустақиллигимиздек абдий бўлсин!

Ў.А.

Тўғарақ — КАСБГА КўМАК

Бахтли, баркамол авлод — келажакнинг пойдевори

Носир Ҳайдаров олган сурат.

Бола тарбиясидаги бир кичик эътиборсизлик катта кўнгулсизликларга сабаб бўлиши мумкин. Шу боис психологлар тарбияда майда нарсанинг ўзи йўқ, деб ҳисоблашади.

Бунда боланинг руҳий ҳолатидан тортиб, унинг улғайиши учун яратилган шароит ва қизиқишларига жиддий эътибор қаратиш лозим. Бутун маҳалла фуқа-

ролар йиғинларида ташкил этилаётган турли тўғарақлар шу жиҳатдан ҳам муҳим аҳамият касб этаётир.

Пойтахтимизнинг Чилонзор тумани «Дўмбиробод» маҳалла фуқаролар йиғинидаги ўғил-қизларни жамлаган тўғарақлар ана шундай эзгу мақсадларга хизмат қилаётир.

— Маҳалламизда бисер тўқиш, карвинг, инглиз тили тўғарақлари доимо ўқувчи-ёшлар билан гавжум, — дейди йиғиннинг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тар-

бия масалалари бўйича маслаҳатчиси Дилбар Топилова. — Мазкур тўғарақлар ташкил этилгунга қадар айрим ўқувчилар дарсдан бўш вақтларини интернет-кафеларда ўтказарди. Энди уларнинг бўш вақти мазмунли ўтмоқда, бундан ота-оналар ҳам мамнун. Дарс тугаганидан сўнг ўқувчилар йиғинимиз биносиде ҳамда 232-умумтаълим мактабиде ташкил этилган тўғарақларда ўзлари қизиққан машғулотлар билан банд.

(Давоми 4-бетда).

КУЧЛИ ДАВЛАТДАН — КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

Фаолият очиқлиги — давр талаби

жорий йилнинг март ойида республикамизнинг барча ҳудудларида маҳаллаларда ҳисоботларни эшитишнинг тартиб-тамойилларига бағишланган семинарлар ўтказилади

Бугунги кунда мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнида маҳалла фуқаролар йиғини аниқ йўналиштирилган асосда аҳолини ижтимоий кўлаб-қувватлаш, хусусий тадбиркорлик ва оилавий бизнесни ривожлантириш, давлат ҳокимияти ҳамда бошқарув органлари фаолияти устулан таъсирчан жамоатчилик назоратини ўрнатишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Янги тахрирдаги «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонуннинг 11-моддасида фуқаролар йиғинлари ҳар чоракда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар ва шаҳарлар ижро этувчи ҳокимият органлари раҳбарларининг маҳаллалар фаолияти соҳасига кирувчи масалалар юзасидан ҳисоботларини эшитиш ҳамда бу ҳақдаги баённомалар Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларида юборилиб, уларнинг ҳисоби юритилиши ҳамда маҳаллалар муҳофазатлар кўриб

чиқилиши устидан назоратни амалга ошириши мустаҳкамланган.

Бу борадаги ишларни тизимли йўлга қўйиш мақсадида жорий йилнинг март ойида юртимизнинг барча ҳудудларида «Фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларида туман (шаҳар) ижро этувчи ҳокимият органлари раҳбарлари ҳамда фуқаролар йиғинлари ходимларининг чораклик ҳисоботларини эшитишни ташкил этиш ва ўтказишнинг тартиб-тамойиллари» мавзусида ҳудудий семинарлар ташкил этиш кўзда тутилган.

(Давоми 2-бетда).

Ўқув-СЕМИНАРЛАР

Аниқ ва асосли таклифлар, тажрибалар фаолият тақомилига хизмат қилади

Маҳаллаларда ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигини таъминлаш, оилаларни мустаҳкамлаш, оналар ва болалар соғлиғига эътибор қаратиш, ёшларни жисмонан соғлом ва маънан баркамол қилиб тарбиялашдек масъулиятли вазифаларни муваффақиятли ундалашда фуқаролар йиғинларининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилари ўз устида тинимсиз ишлаш, мунтазам равишда изланиш ҳамда малакасини ошириб бориши лозим.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича республика кенгашининг 2015 йил 24 ноябрдаги «Диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар фаолиятини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 51-сонли йиғилиш баёни ижросини таъминлаш мақсадида Бухоро шаҳрида маслаҳатчилар учун ўқув-семинарлар ўтказилди. «Маҳалла» хайрия жамоат фонди ташаббуси билан қатор ташиқлотлар ҳамкорлигида ўтказилган ўқув-семинарда маслаҳатчилар томонидан маънавий-ахлоқий муҳит барқарорлигини таъминлаш бўйича амалга оширилаётган ишлар алоҳида эътироф этилди. Халқимизнинг маънавий қадриятлари, маданияти ва урф-одатига мутлақо ёт бўлган гоёларнинг тарқалишига қарши кураш, баркамол авлоднинг тарбиялашга доир тажрибалар ўртоқлашилиб, аниқ ва асосли мулоҳазалар тингланди.

(Давоми 2-бетда).

МАҲАЛЛАМ — МЕНИНГ ФАХРИМ

Ҳунар иродани тоблайди

XVI асрнинг муҳташам обидаларидан бири Заргарон тоқи Бухоронинг Эски шаҳар марказида жойлашган. Эски шаҳарнинг деярли барча кўчаларини ўзида туташтирувчи ушбу иншоотда ҳанузгача каштадўзу гуламдўзлар, шойидаў ва заргарлар, кандакору мистгарлар ажодлар анъаналарини давом эттириб, миллий ҳунарларимиз умрбоқийлигини таъминлаб келмоқда.

Шу ердаги устахоналарнинг бири ҳунараманд Шокир Камоловники. Устахонага кирсангиз, офтобда ял-ял товланаётган ўткир тигли пичоқлару шамдонларга маҳлиё бўлишингиз тайин. Ўғли Шавқиддин билан мўъжаз устахонада тонгдан шомга қадар темирдан мўъжиза яратишни одат қилган Шокир ака айни пайтда етмишдан ошса ҳамки, изланишдан чарчамайди. Чилангарликдан тортиб, кандакорлик силраригача хабардор уста темирчиликнинг боқийлигига муносиб улушини қўшиш мақсадида касб-ҳунар коллежларидаги шу йўналишда қизиқиш бор ўқувчиларни ҳам дарсдан сўнг, таътил пайтларида устахонага чорлаб, ҳунарини ўргатишдан оғринмайди. — Эътибор қилган бўлсангиз, бирор билим юртида темирчи тайёрланмайди, — деб сўз бошлади уста. — Шу

Ў.А. олган сурат.

жиҳатни инобатга олиб, темирчиликка меҳри бор ўқувчиларга ҳунар силрларини ўргатишга ҳаракат қиламан. Бу касб яқинда пайдо бўлган эмас. Кишилик жамияти борки, темирдан ясалган буюмларга ҳамиша эҳтиёж мавжуд. Темирни тоблаш баробарида инсон аслида ўз иродасини тоблайди. Пичоқдан тортиб, ўроғу кетмон, тешаю қайчи, шамдону тақагача — темирдан иборат бўлган ҳар қандай буюмни ясаймиз.

(Давоми 2-бетда).

КУН НАФАСИ

Ёшлар — соғлом турмуш тарзи тарafdори

Ёш авлодни ҳар томонлама соғлом ва баркамол этиб тарбиялашда спорт машғулотларининг аҳамияти беқиёс. «Маҳалла» хайрия жамоат фонди Навоий шаҳар бўлинмаси томонидан оилаларда соғлом турмуш тарзини таъминлаш, ўғил-қизларни спортга кенг жалб этиш ишлари самарали йўлга қўйилган.

Яқинда шаҳримиз болажонлари учун янги спорт майдончаси иш бошлади. Энди ўтган йилдан бери фойдаланишга топширилган бундай майдончалар сони 14 тага етди. Таъкидлаш жоизки, айни пайтда шаҳримиздаги мавжуд 30 та маҳалла фуқаролар йиғинида болалар ихтиёридаги майдончалар сони 180 тани ташкил этаётир. Йиғинлар қошидаги спорт тўғарақларида 14240 нафар ёш спортнинг турли йўналишларида жисмонан тобланмоқда. Қувонарлиси, шуғулланувчиларнинг 4320 нафари қизлар.

Ўтган йили шаҳримиз маҳаллаларида бўлинмамиз томонидан 42 марта маҳаллалараро мусобақа ташкил этилди. Ғалаба учун мurosасиз баҳс олиб борган ўғил-қизлар сони қарийб беш ярим минг нафарни ташкил этгани бизнинг ютуғимиз, албатта.

Айни пайтда ҳудудимизда спорт майдончаларидан ташқари, 105 та спорт объекти бир кунда 6777 нафар болага беминнат хизмат қилаётир. Кунлик фойдаланиш ўртача 10 соатни ташкил қилмоқда. Соғлом она ва бола йилида бўлинмамиз томонидан режалаштирилаётган хайрли ишлар ушбу кўрсаткичларни янада ошириши тайин.

Нодирбек РАЗЗОҚОВ,
«Маҳалла» хайрия
жамоат фонди
Навоий шаҳар бўлинмаси
раиси ўринбосари.

КУЧЛИ ДАВЛАТДАН —
КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

Фаолият очиқлиги — давр талаби

жорий йилнинг март ойида республикамизнинг барча ҳудудларда маҳаллаларда ҳисоботларни эшитишнинг тартиб-тамоийларига бағишланган семинарлар ўтказилади

«(Давоми. Боши 1-бетда).»

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича республика кенгашининг 2015 йил 31 декабрдаги «Фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларида туман (шаҳар) ижро этувчи ҳокимият органлари раҳбарлари ҳамда фуқаролар йиғинлари ходимларининг чораклик ҳисоботларини эшитишни ташкил этиш ва ўтказишнинг тартиб-тамоийлари» мавзусида ҳудудий семинарларни ташкил этиш ва ўтказиш тўғрисида»ги 2-сонли баёни асосида уюштирилаётган семинарлардан қўзланган мақсад мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларнинг моҳияти ва аҳамиятини аҳолига етказиш, ҳудудларда қонун устуворлигини таъминлашдан иборатдир.

Шунингдек, аҳолининг турмуш фаровонлигини янада ошириш, маҳаллий аҳамиятта молик масалаларни ҳал этишда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ходимлари ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари раҳбарларининг фуқаролар йиғинлари фаолияти соҳасига қирувчи масалалар юзасидан ҳисоботларини эшитиш амалиётини такомиллаштириш ҳам семинар мазмун-мундарижасидан ўрин олган.

Фуқаролар йиғинларининг сони 50 дан зиёд бўлган туман (шаҳар)да семинарлар икки ва учга бўлинган ҳолда олиб борилади. Бу жараёнга Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институтининг ҳудудий филиаллари ҳамда ақлига бошқармаларининг малякали ходимлари жалб этилади. Замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан кенг фойдаланилган ҳолда, интерактив мулоқотлар тарзида ўтказиладиган ўқувларнинг сифат ва самардорлигини таъминлаш мақсадида Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича ҳудудий кенгашлар вакиллари масъул сифатида бериқтирилади.

Мансабдор шахсларнинг ҳар чоракда маҳаллаларда ҳисобот бериши юртимизда кучли фуқаролик жамияти шаклланишининг амалдаги ифодасидир. Жа-

моатчилик назорати эса фуқаролик жамиятининг асосий хусусиятларидан бири бўлиб, унда аҳолининг фаоллиги, ижтимоий ҳодисаларга бефарқ эмаслиги, давлат органларида хизмат қилаётган ҳар бир раҳбар ходимнинг ўз фаолияти жамоатчилик назорати остида эканини чуқур ҳис этиб туришидир.

Таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 16 апрелда қабул қилинган қонуни билан Конституциямизнинг 32-моддасига киритилган ўзгаришларга кўра, фуқароларнинг сиёсий ҳуқуқи ҳисобланган жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқини амалга оширишнинг йўлларида бири сифатида давлат органларининг фаолияти устидан жамоатчилик назоратини амалга оширишда иштирок этиши уларнинг конституциявий ҳуқуқи этиб белгиланди.

Шу боис бугун юртимизда яшайётган ҳар бир фуқаро Ватан тақдирига дахлдорлик ҳисси билан яшамоқда. Бунинг юртдошларимиз ўз маънафатларидан кўра кўпроқ жамиятга наф келтирадиган ишлар ҳақида маҳаллаларга қилаётган муносабатларидан ҳам билиб олиш мумкин.

Семинарларда давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари фаолиятининг очиқлигини таъминлашга кўмаклашиш, маҳаллий ижро ҳокимияти органлари билан фуқаролар йиғинлари ўртасидаги ижтимоий ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш бўйича тингловчиларга атрофлича маълумотлар берилди.

Ҳудудий семинарлар якунланганидан сўнг «Маҳалла» хайрия жамоат фонди ҳамда Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти ходимлари томонидан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида туман (шаҳар) ижро этувчи ҳокимият органлари раҳбарлари ҳамда фуқаролар йиғинлари ходимларининг чораклик ҳисоботларини ташкил этиш ва ўтказиш жараёнидаги мунтазам равишда услубий кўмаклашиб борилади.

Мухтасар айтганда, семинарлар соҳага оид қонунлар ва қонуности ҳужжатларида белгиланган фуқаролар йиғинларининг ваколатларини амалиётда кенг қўллаш имконини беради ҳамда маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари раҳбарлари ҳамда маҳалла фаолларининг соҳага доир билим ва кўникмаларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

■ **Элмурод ҚАРШИЕВ,**
«Маҳалла» хайрия жамоат фонди республика бошқаруви бош мутахассиси.

МАСЛАҲАТЧИ ТАЖРИБАСИ

Маънавий-ахлоқий муҳит барқарорлиги маслаҳатчи фидойилигига боғлиқ

Эрта билан йиғиннинг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси Лолаҳон Мамбетмуратова идорага кириб, раис Арисланбай Оспановга учрашди ва кўзлари қувончга тўлиб хабар берди:

— Арисланбай оға, ҳудода шукр, ҳаммаси жойига тушди. Улар ажрашмайдиган бўлишди! — Мана бунинг хушхабар деса бўлади! Баракалла! Уч нафар фарзанд бахтли улғайдиган бўлди! Хушхабар туфайли кўтарилган кайфият кун бўйи фаолларнинг тарқатмади. Маслаҳатчи эса одатдаги юмушларига шўнғиркан, яхшилик билан якунланган оилавий можарони яна бир эсга олди.

...Бироз муддат олдин йиғин идорасига бир аёл кириб келди. Унинг кўзлари қизарган, энгича тоқ бўлганини, ажрашмоқчи эканини такрорларди. Маълум бўлишича, аёлнинг эри яқинда чет давлатда ишлаб қайтибди. Қарз-ҳавола билан йўлқирага пул олиб кетган эр хорижда тентирай-тентирай, уйига бир тийинсиз, қуруқ кўл билан кириб келибди. Можаро эса қарзга олинган пуллар туфайли авж олган. Маслаҳатчи тезда

Яраштириш комиссияси аъзолари билан бирга ўша хонадонга йўл олди.

Йиғин мутасаддилари оила соҳибига маъқул иш топиши учун ёрдам беришга тайёр эканини таъкидлади. Аммо ўжар йиғит сўзида туриб олган, хотини эса ажрашиш фикридан қайтай демасди. Шунда маслаҳатчи бошқача йўл тутди: маҳалла аҳли беҳад ҳурмат қиладиган нурунийлардан кўмак сўради. Уларнинг аралашуви, насиҳати, ўрнида берган даққиси билан ёшлар эсини йиғиб олди, жанжалга чек қўйилди. Йиғит овулдаги фермер хўжалигига ишга жойлаштирилди.

Овулда яна шунга ўхшаш 3 та муаммо ҳам маслаҳатчининг елиб-югуриши туфайли хайрли якун топди. Фаоллиги, изланишлари, овулдошлари учун жон қўйдиришлари Лоланинг меҳнатлари қадр топишига туртки берди. У жорий йилда «Фуқаролар йиғинининг энг намунали диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси» қўриқтанловининг Қорақалпоғистон Республикаси босқичида 3-ўринни эгаллади.

— Танловда, асосан, оилада никоҳ муносабатининг қонунийлигини таъминлаш борасидаги тажрибаларим юқори даражада эътироф этилди, — дейди Л.Мамбетмуратова. — Соғлом ва мустақам оила қуриш, эрта никоҳга йўл қўймаслик, соғлом

онадан соғлом бола туғилиши, тўйдан олдинги тиббий кўрикнинг аҳамияти мавзуларидаги тарғиботларни кенг йўлга қўйди. Тадбирлар давомида буклетлар тарқатдик, саҳна кўринишлари, ҳужжатли фильмлар орқали оила мустаҳкамлигини таъминлашга асос бўлувчи ёки уни емирувчи омилар хусусида таъсирчан маълумотлар бердик. Қолаверса, менда бир тажриба бор. Овулдаги ҳар бир аёл билан яқинлигим боис, ким ўғил уйлантирмоқчи бўлса, ўзим ҳам совчилар билан бирга қиз хонадонига бораман. Унашувларга, ўзаро келишувларга бош-қош бўламан. Бундай ҳолларда расм-русумларнинг меъёрдан ошмаслиги, йиғит ва қизнинг бахтли яшашини учун қўлдан келган чора-тадбирларни қўллашдан чўчимаيمان. Жорий йилнинг ўзида 3 марта унаштириш маросими билан боғлиқ қадрият — келин-чакларнинг қулоқларига сирга тақийш удумини ўтказдик. Отаналар, қудалар маслаҳатлашуви билан учта тўй кунини белгиланди, уларни камҳарж ўтказишга келишиб олинди.

Маслаҳатчи хонадонлардаги ижтимоий ҳолатни ўрганиш жараёнида оилавий низоларнинг аксарияти рўзгордаги моддий етишмовчилик, ишсизлик туфайли келиб чиқаётганига амин бўлди. Шу боис бандлик муаммосини ҳал этиш, тадбиркорлигини йўлга қўйишда ўзи тақаббус кўрсатиб, овулдошлари-

га намуна бўлди. Икки йил аввал банкдан олган 4 млн. сўмлик имтиёзли кредит эвазига 6 та тикув машинаси сотиб олди ва тикувчилик цехини ташкил этди. Аини пайтда тадбиркор маслаҳатчи кредитдан аллақачон қутилган, 6 нафар аёлни иш билан таъминлаган. Доим янги гоёлар билан юрадиган Лолаҳонга яна бир мақсад тинчлик бермапти.

— Яқинда туманимизда йиғинларнинг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилари учун ташкил этилган ўқув-семинарлардан сўнг эътибордан четда қолаётган жиҳатлар бисёр экан-

дини тушундим, — дейди у. — Шундан кейин йиғинимиз қоронғидаги «Маслаҳат маркази»нинг ишларини жонлантириш керак, деган ҳулосага келиб, галдаги режаларни шакллантириб олдим. Аини пайтда туман Кенгаши депутатлари, психолог, ҳуқуқшунос, ФХДЭ ходимлари, тажрибали ўқитувчилар, тадбиркорлардан иборат жамоани тузди. Уларнинг маслаҳати, йўл-йўриқлари овулдошларнинг ҳаёти фаровонлиги учун хизмат қилишига ишонаман.

■ **Осмербай ЕСБЕРГЕНОВ**
«Mahalla»

БОШ МУТАХАССИС
МИНБАРИ

Фарзандлар камоли — юрт истиқболи

«Маҳалла» хайрия жамоат фонди томонидан амалга оширилаётган кенг кўламли чора-тадбирлар орасида келажимиз эгаларини ҳар томонлама кўлаб-қувватлаш, уларни Ватанга садоқатли ва баркамол инсонлар этиб тарбиялаш, ўғил-қизлар онги ва тафаккурини турли ёт гоёлар, диний экстремизм ва терроризм хатаридан асраб-авайлашдек долзарб вазифалар кенг ўрин олган.

Туманимиздаги 8 та касб-ҳунар коллежида 6426 нафар ёш таълим олмақда. Маънавий тарғибот тадбирларимизда ўқувчи-ёшларнинг фаол иштироки таъминланаётир. Яқинда бўлинмамиз ташаббуси билан мутасадди ташкилотлар ҳамкорлигида 5-муסיқа ва санъат мактабида «Ватан меҳри» кўрик-танловини ўтказдик. Ватанга муҳаббат, оилага ҳурмат, аънава ва қадриятларни эъозлаш каби гоёларни онгига сингдирган бу тадбир барчада қизиқши уйғотди. Маърифий, ижтимоий-сиёсий мавзулардаги баҳс-мунозаралар, савол-жавоблар эртамиз эгаларининг огоҳлигини оширди, билим ва кўникмасини бойитди.

Танловда ўқувчи-ёшларнинг ташаббусларига кенг ўрин берилди. Инчунин, коллеж ўқувчиларининг ўзлари саҳналаштирган «Алданган аёл», «Ота дуоси», «Шаҳид кетган келин фарёди» каби драматик кўринишларда Ватандан узоқлашган, бузувчи гоёларга алданган, саргардонликда хору зор бўлганлар қисмати талқин этилди. Йиғит-қизларнинг саҳнадаги ижроси ҳеч кимни бефарқ қолдирмади. Бундай саъй-ҳаракатлар, шубҳасиз, ёшлар қалбига турли ёт гоёларга қарши маънавий иммунитетни мустаҳкамлайди, Ватанга, ота-онага, оилага, маҳаллага, юртдошларига нисбатан меҳр-муҳаббат туйғуларини кучайтиради. Тадбир сўнида голибларга Фонд бўлинмаси ҳамда ҳомийлар томонидан диплом ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

Қайд этиш жоизки, бундай танловларда иштирок этган ҳар бир боланинг ўз мақсади, эркин фикри ва дунёқараши бор. Жумладан, уларнинг «оммавий маданият» ҳуружидан ҳимояланиш, компьютер билан ишлаш ҳамда ижтимоий тармоқлардан фойдаланишда ахлоқ қоидаларига риоя этилаётгани бизни қувонтиради. Фарзандлар камоли юрт истиқболлини белгилайди. Шундай экан, бўлинмамиз ташаббуси билан ўғил-қизларни баркамол инсонлар этиб тарбиялашга қаратилган саъй-ҳаракатларимиз жорий йилда янгича руҳда давом этади.

■ **Назира ТОШМУРОДОВА,**
«Маҳалла» хайрия жамоат фонди Дехқонобод тумани бўлинмаси бош мутахассиси.

МАҲАЛЛАМ — МЕНИНГ ФАХРИМ

Хунар иродани тоблайди

«(Давоми. Боши 1-бетда).»

Устахонага кирар экансиз, чап томондаги ҳужрада устанинг фаолиятидан гувоҳлик берадиган асбоб-ускуналарнинг намуналарини кўриб тарихий кинофильмлардагидек манзарага кўзингиз тушади. «Иш қуролнинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлур», деган мақолга таяниб фаолият юритадиган Шокир ака ўчоқ, кўра, босқон, дам, сандон, болға, омбор, эгов, чарх каби меҳнат анжумлари ҳақида гапирар экан, ясалган гўлқори пичоқни кўлига олиб таърифлай кетди:

— Темирчи аввал маҳсулот учун етарли миқдордаги темир бўлагини оташдонда қиздириб, металл тобиға келгач, уни сандонга қўйиб зарур шаклга киргунча болғалайди. Қўлимдаги пичоқдек ўз-ўзидан нақшланидиган буюм яшаш учун 10

кун вақт керак. Оддийлари учун 2 кун қифоя. Уста номига сазовор бўлиш бизнинг хунарда бироз машаққатли. Боиси, темирчиликка беҳад ишқи бор одам бундай эътирофга эришиши учун камида 10 йил муддат лозим. Аммо ўргангач, дунёдаги энг нодир касбга эга бўлгандек суюнади. Ўзим устазодалардан эканлигимдан фархлланаман.

Моҳир уста бүгунги кунда 12 нафар иқтидорли ёшга қандакорлик сир-асрорларини кунт билан ўргатиб келмоқда. Фаолияти давомида 50 нафардан зиёд истеъодли шогирд тайيارлаган.

— Асли мутахассислигим рус тили ўқитувчиси бўлса-да, болалигимдан шу муҳитда ўсганим учун темирчиликдан ҳеч айро тушмадим, — давом этади уста. — Биласиз, собиқ шўро даврида муайян хунар билан якка тартибда ишлашга йўл қў-

йишмас эди. Шу боис ўша йиллари турли завод, корхоналарда чилангар вазифасида ишладим. Истиқлол барча сингари биз, хунармандларга ҳам имкониятлар эшитгани очди.

Шокир отанинг етти, балки ундан-да кўпроқ ажодли темирчилик билан шуғулланишган. Отаси уста Шариф Камолов шу хунар орқали эл-юрт олдида обрў қозонган. Истиқлол шарофати билан Шокир ота ҳамда у кишининг укалари Зокир, Зоир ва Абдувоҳид Камоловлар туфайли сулола номи дунёга танилди.

«Хунарманд» уюшмаси вилоят бўлими асосчиларидан бири, Ўзбекистон Бадийи академияси аъзоси Ш.Камолов Бухоро шаҳридаги «Масжиди Калон», «Имом Ҳоҷат-батор», «Баҳоуддин Нақшбанд», «Чорбакр», «Лаби ҳовуз» каби тарихий мажмуаларни реконструкция қилишда фаол қатнашиб, юксак

иқтидорини, касбий маҳоратини намоён этди.

Унинг меҳнатлари, айниқса, мустақил йилларида юқори қадрланди, 1997 йилда «Ташаббус» кўрик-танловининг республика босқичида «Энг яхши хунарманд» номинишаёси голиби сифатида Ўзбекистон Республикаси Президентининг совринига сазовор бўлди. 2004 йилда эса «Дўстлик» ордени билан мукофотланди.

1995 йилда ЮНЕСКОнинг «Ўз ишининг моҳир устаси» сертификати билан тақдирланиб, ижодий ишлари ЮНЕСКО кўргазмаси галереясидад муносиб жой олди. Шунингдек, Чехия, Германия ва бошқа давлатларда ўтказилган турли кўргазмаларда ўзбек хунармандчилик санъати аънаваларини намойиш этди.

Дарвоқе, Ш.Камолов ўз устахо-

насида темирчилик буюмлари музейини ташкил этган. Музейда тўпланган XVI-XVII асрларга оид совут, қадимий қандакорлик намуналари каби ноёб экспонатлар юртдошларимиз ва хорижлик сайёҳларнинг эътиборини қозониб келмоқда.

Шокир уста ўзи истиқомат қилаётган Жалол Икромий номидаги маҳалланинг фаоли. Йиғинда ўтказиладиган барча тадбирларда мунтазам иштирок этиб, маънавий мерос, миллий қадриятлар, халқ хунарамандчилигини сақлаш, урф-одат ва аънаваларни ривожлантириш борасида ёшлар ўртасида кенг тарғибот ишларини олиб боради. Ҳудуддаги ижтимоий ҳимояга муҳтож оила-ларга моддий ёрдам кўрсатишдан чарчамайди.

■ **Ақбар РУСТАМОВ**
«Mahalla»

ОРАСТА УЙ

Эзгулик — инсон умрининг беази

Яхши ва ёмон, оқ ва қора, ҳалол ва ҳаром... Хуллас, турмушда бу каби зиддиятлар талайгина. Унинг қай бирини танлаш ҳар кимнинг ўз хоҳишига боғлиқ.

Тўғрилиқ йўлини тутган одамнинг қалбида имон, эътиқод, ишонч, ҳалоллик каби туйғулар устувор бўлади. Ҳазратқул Хуррамов ҳамда Барака Умарова учун ҳам бу тушунчалар умр мазмунига айланган.

— Шу ёшга етиб англадимки, кимки эзгуликни одат қилса ва бу йўлда қийинчиликларни енгиб ўтса, Аллоҳ унинг юзини ёруғ, мушкулани осон қилар экан, — дейди Ҳазратқул Хуррамов.

Қарши шаҳрининг «Кунчиқар» маҳалласида умргуздорлик қилаётган бу нурунийларнинг салкам 63 йиллик ҳаёт йўлига назар солсангиз оила деб аталмиш мустақкам кўрғонга, бир-бирига бўлган садоқатни, турмуш қувончу ташвишларини биргаликда енгиб ўтганини кўрасиз. Ойдин манзилларга туташган, виждон амрига кўра қадам босилган йўллар ортида нақадар машаққатли меҳ-

нат, юксак муҳаббат ва ҳалоллик ётганини англайсиз.

— Энг ораста хонадонлардан бири Хуррамовлар оиласи — маҳалламизнинг фахри, — дейди маҳалла фуқаролар йиғини раиси Дилмурод Нурматов. — Айниқса, оила бошлиғи Ҳазратқул бобо жуда меҳнаткаш, тиниб-тинчимас инсон. Қишин-ёзин қийғос очилиб ётган гулларга бурканган ушбу хонадонга киришингиз билан у ердаги саранжом-сарипталик, орасталик сизни ўзига мафтун этади. Маҳалламиздаги ҳар бир юмушни ота-хон билан бамаслаҳат олиб боради. Бирор ёрдам ёки маслаҳат керак бўлса оғринмай ёрдам беради.

— Ота-боболаримиз оилани юксак қадрлаб, шаъни, ор-номуси учун курашганлар, — дейди Ҳазратқул Хуррамов. — Ўзлари шунга муносиб бўлиб, оила аъзола-

рини аҳил, ишчан, меҳр-оқибатли, ҳалол, иззат-ҳурмат тамойилларига ҳамоҳанг тарбиялаганлар. Фарзандларининг ҳатти-ҳаракатларини синчковлик билан кузатиб, кам-кўстини бартараф этиб, тўғри йўл-йўриқ кўрсатишган.

Хуррамовлар фарзандларни хушхулқ, билимли ва хунарли, одоб-ахлоқли қилиб тарбиялаган. Ўйибор, қатъий тартиб-интизом натижасида 10 нафар фарзанднинг барчаси олий маълумотга эга бўлди.

— Оилада, аввало, ўзаро меҳр-оқибат, миллий одоб-ахлоқ устувор бўлмоғи лозим, — дейди Барака Умарова. — Чунки ўз яқинларини эъзолаган одамгина бошқаларнинг қадрига етади. Қолаверса, оилада китобхонликни йўлга қўя олиш жуда муҳим. Чунки китоб — катта маънавий бойлик, болаларга муталаанинг завқ-шавқини ўргатиш оила бошлиқларининг бурчи. Китоб ўқиган бола асар қаҳрамонларидан руҳланиб, уларга ўхшаш-га интилади, фикрлашни, яхши-

ликни ўрганади, ўз олдига мақсад қўйиб, унга дадил интилиб яшайди. Компьютер олдида беҳуда вақт йўқотмайди.

Дарҳақиқат, бу оилада ҳамма китобсевар. Каттаю кичик бўш вақтида китобдан бош кўтармайди. Бундан ташқари, Хуррамовлар ерга меҳр берганлардан. Ораста томорқада ер chopиш, жўяклар оралатиб сув қўйиш ҳали мактабга чиқмаган фарзандларга ҳам боси ва момосидан юққан одат.

— 2005 йилда кичиккина жойда иссиқхона қуриб, гулчилик билан шуғуллана бошладим, — дейди Ҳазратқул Хуррамов. — Шу йилнинг ўзида бир миллион сўмга яқин даромад қилдик. Бир йилда гулчиликдан 4-5 миллион сўм даромад қиламан десам кўпчилик ишонмайди. Математик эмасманми, ҳисоб-китобини қилиб бераман. Масалан, 1 квадрат метр жойни оладиган бўлсак, орасини ўн сантиметрдан қолдириб гул қаламчасини қадайдим. Шунда 1 квадрат метр жойга 100 донга гул экилади. Йил давомида бу жараён

уч-тўрт марта такрорланади. Ҳар бир қаламчани 500 сўмдан сотиб олиб очилгач, уларни 3000-3500 сўмдан сотаман. Ана энди ўйлаб кўринг, бир метр квадратдан топган даромадим бир миллион сўм бўладими? Шунда 5 квадрат метрдан 5 миллион сўм топиш мумкин эканми? Бу эса гулларга меҳр бериб, тинимсиз меҳнат қилишни талаб этади.

Бу оиллага ҳамманинг ҳаваси келади. Биров келину набиралари ҳам хушмуомала, одобли деса, яна кимдир чол-кампирининг фарзандлари ҳам ниҳоятда меҳрибон, оқибатли эканини таъкидлайди.

Оила — муқаддас кўрғон. Аммо уни доимо асраб-авайлаш, моддий ва маънавий асосларини мустаҳкамлаб бориш зарур. Хуррамовлар хонадонида кўрганларимиз эса оила аталмиш даргоҳнинг негизлари одамийлик, ишонч ва садоқатдан куч олишига бир ишорадир.

■ **Шоҳиста БОЗОРОВА**
«Mahalla»

ИШБИЛАРМОН ОДАМЛАР

«Элга нафим текканидан
ғоят шодман»

Мўнали кийимлар одамни совуқдан асрашга хизмат қилса-да, бежиримлиқ, табиийлиқ боси кишига ўзгача кўрк ва салобат ҳам бағишлайди.

Бешариқлик тadbиркор Қорияхон Холматова бир неча йилдирки, юртимиз бозорларини ондатра ва нутрия мўйинасидан тикилган бош кийимлари билан таъминлашга ҳисса қўшиб келмоқда.

«Қият Саттор» маҳалла фуқаролар йиғинида истиқомат қилаётган бу тadbиркор аёл «Муҳаммад» фермер хўжалиғини бошқариш жараёнида фаол бизнес юритиш, маркетинг соҳасини ривожлантиришни кўнглига тугди. У кичик бизнес ва оилавий тadbиркорлик ривожини йўлида амалга оширишда инсоҳотлардан унумли фойдаланишга киришиб, ўзининг бизнес ғоясини илгари сурди.

— Бизда азалдан бош кийимга алоҳида эътибор қаратилган, — дейди Қорияхон Холматова. — Ота-боболаримиз, момоларимиз фаслга мосланган, қўлай, ихчам ва бежирим бош кийимлар кийишган. Қиш об-ҳавосида табиий теридан тайёрланган телпақлар, қалпоқлар иссиқ бўлиши билан бирга, ташқи кўриниши ҳам инобатта олинган. Биз иш бошлашимиздан олдин мўйна етиштириш, уни қайта ишлаш жараёнлари билан пухта танишиб чиқдик.

Дарҳақиқат, қисқа фурсатда фермер хўжалиқнинг икки гектар майдондаги богида ондатра ва нутрия (сув қаламуши) етиштириш технологияси ўзлаштирилди. Тadbиркор бу жониворларнинг мўйинасидан йилгига 600-700 та аёллар, эркаклар ҳамда болалар бош кийимлари тайёрлашни йўлга қўйди.

Қорияхон Холматова эскирган мўйнали бош кийимларни таъмирлаб бераётгани, айнисса, аҳолига аини муддоо бўлди. Телпақдўзлар замонавий технологиялар ёрдамида эскирган телпақларга жи-

ло беришаётир. Бундай хизматлар учун тўланадиган хизмат ҳақининг ҳамёнбоплиғи нафақат қиятсаторликларни, балки бутун бешариқликларни мамнун этмоқда. Бундан ташқари, маҳалладаги 7 нафар хотин-қизнинг иш билан таъминлангани оилалар фаровонлигини оширишга ҳисса бўлиб қўшилипти.

Қорияхон Холматова бошчилигида телпақ тикиш маҳоратини 12 нафар шогирди ҳам пухта эгаллади. Улар аини пайтда Ёёвон, Ўзбекистон туманларида,

МАЪНАВИЯТ ОЙНАСИ

Яхшилик, энг аввало, аёлгадир

Фарзанд — келажак вориси, насл давомчиси. Шу боис унинг бекаму кўст улғайиш, муносиб таълим-тарбия олиш ҳаммаша долзарб вазифа ҳисобланади. Бола тарбиясига ҳали у дунёга келмасидан аввал киришмоқ кераклиги кўплаб ҳадиусу ровоятларда, ота-боболар ўғитларида айтилган.

Шу ўринда соғлом бола орзуси, аввало, онани авайлаш билан амалга оширилишини, аёлни эъзозлаш орқали рўёбга чиқишини таъкидлаш ўринли. Она — ҳаёт давомийлигини таъминловчи зот, шу боис унинг оёқлари остига жаннат нисор қилинган. Унга яхши муносабатда бўлмоқ, уни авайламоқ инсоннинг маънавий қиёфасини белгилайди. Нозик хилқат соҳибалари мудом эркак муҳофазасига, гамхўрлигига муҳтож. Муборак ҳадисларда Пайғамбаримиз алайҳиссалом: «*Орангиздаги энг яхшиларингиз ўз аҳлига яхши муносабатда бўлганингиздир*», дея марҳамат қиладилар. Демак, ўз аҳлига, яъни турмуш ўртоғига яхши муносабатда бўлган киши — энг яхши инсондир.

Оилалардаги манзаралардан аён: аёл турмуш ўртоғидан қанчалик меҳр кўрса, ўзини шунча бахтиёр ҳис этади, болаларини муҳаббат билан тарбиялайди, рўзгорини саранжом-саришта

тутади. Аёл шундай яралганки, кайфияти ўз-ўзидан ҳомиласига ҳам таъсир кўрсатади. Жуфти ҳалолидан эъзо кўрган, оиладагиларнинг ҳурматида сазовор бўлган аёлгина тўрт мучаси бут фарзанд дунёга келтиради. Акс ҳолда, бунинг оқибатини тасаввур қилиш қийин. Демак, фарзанднинг қандай инсон бўлиб вояга етиши аини шу нуқтадан — она қорнидан, аёлининг саломатлиғи, кайфиятидан бошланади.

Ҳомилдорлик даври турли асаббузарлик, ўзаро келишмовчилик билан ўтган аёлдан туғилган фарзандда руҳий ёки жисмоний нуқсонлар кўп кузатилишини замонавий тиббиёт аллақачон аниқлаган. Инчунин, фарзанди соғлом бўлишини ис-таган киши, аввало, аёлининг жисмоний ва руҳий саломатлиғи ҳақида қайғурмоғи керак.

Инсонга ҳамма нарсани фақат Аллоҳ таоло беришининг ёрқин намунаси фарзанд тарбиясида кўринади. Аини шу маса-

лада инсон доимий изланишга, ақл-фаросат билан иш туттишга, масъулиятини унутмасликка мажбур.

Фарзанд тарбиясида ота ва онанинг ҳар иккиси бирдек масъул. Аммо бола онасининг ёнида бўлади. Мурғак қўлакнинг бу ёруғ дунёни тушуна бошлаши, тилга кириши, овқатланиши, мулоқотга кирилиши онанинг раҳбарлигида кечади.

Расулulloҳ (с.а.в.) Анас ибн Молик(р.а.)дан ривоят қилган ҳадисда: «*Фарзандларингизни эр-калатиш билан биргаликда одобларини ҳам чиролик қилинглар*», деб марҳамат қилганлар. Дарҳақиқат, ҳар бир ота-она фарзанд тарбиясида меҳрни ҳам, назоратни ҳам баробар олиб бориши керак. Зеро, болани ўрнида эрқалатиш, ўрнида танбех бериш уларнинг муносиб фарзандлар бўлиб вояга етишини таъминлайди.

Бола азиз, аммо одоби ундан азиз. Шундай экан, фарзандларни соғ-омон улғайтириш билан бирга, уларнинг маънавий оламини бойитиш ҳам ота-онанинг бурчидир.

■ **Пўлатхон КАТТАЕВ,**
Тошкент ислом
институтини ўқитувчиси.

ОҒУСИЗ ДУНЁ САРИ

Гиеҳвандлик — таназзулга
етақловчи йўл

Гиеҳвандликка қарши курашш бугуннинг долзарб вазифаларидан. Наманган вилоятида ушбу илатни маг-томцири билан йўқотиш, ёшларни унинг домига тушиб қолишдан асраш борасида кенг қўламли чора-тадбирлар амалга оширилаётир.

«Наманган ёшлари» маркази қошида ташкил этилган, турли йўналишларни ўз ичига олган тўта-раклар ўғил-қизларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш, уларни турли ёт ғоялар таъсиридан ҳимоялашга муҳим аҳамият касб этаётир. Яқинда «Ёш рас-сомлар» тўғарагининг фаол ва ис-теъодли аъзоси, Наманган шаҳ-ридаги 29-мактабнинг иқтидорли ўқувчиси Зайнаббегим Иб-роҳимованинг «Гиеҳвандлик — умр заволи» мавзусида ташкил этилган расмлар кўрғазмаси бар-чага манзур бўлди. Аср вабосига айланган иллатнинг мазмун-мо-ҳиятини болаларча тафаккур бил-лан ранг-тасвирларда ифода-лаган рассом қиз асарлари орқали тенгдошларини, барча юртдош-ларини хатарли одатдан огоҳлан-тирди.

— Гиеҳванд моддалар ёшлар-нинг жисмоний ва руҳий саломат-лигига, қолаверса, миллат келаж-ига, жамиятнинг ижтимоий бар-қарорлигига салбий таъсир кўр-сатади, — дейди «Маҳалла» хай-рия жамоат фонди вилоят бўлими етакчи мутахассиси Баҳромжон Абдуллаев. — Шу боис мутасад-ди идоралар, жамоат ташкилот-лари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан амалга оширилаётган, гиеҳванд-лик воситаларининг гайриқону-ний муомаласининг олдини олиш-га қаратилган тизимли ишларда ҳамкорлик мустаҳкамланган. Ху-сусан, таълим муассасалари ўқу-вчилари ўртасида мунтазам равиш-да тарғибот тadbирлари ўтказилиб, ёшларга заҳриқотилнинг салбий оқибатлари ҳақида тушунчалар берилмоқда. Тadbирлардаги эр-кин мулоқотлар жараёнида гиеҳ-вандликка қарши кураш фақат давлат ёки ҳуқуқни муҳофаза қи-луриш идораларнинг вазифаси эмас, балки жамоатчилик ҳам бу ишда фаоллик кўрсатиши лозим-лиги таъкидланмоқда.

Ўтиборлиси, ушбу жараёнда фуқаролар йиғинлари ҳузуридаги Вояга етмаганлар, ёшлар ва спорт масалалари бўйича комиссиялар иштироки ҳам ортиб бораётир. Ўтган қисқа вақт ичида вилоят-даги 72 та маҳаллада турли маъ-навий-маърифий, адабий-бадий кечалар уюштирилди. Уларда ҳу-қуқни муҳофаза етувчи идоралар вакиллари, соҳа мутахассислари

томонидан Ўзбекистон Республи-касининг «Вояга етмаганлар ўрта-сида назоратсизлик ва ҳуқуқбу-зарликларнинг профилактикаси тўғрисида»ги қонуни ҳақида ат-рофлича тушуна берилиб, ўқув-чилар ўртасида «Гиеҳвандлик — иллат», «Гиеҳвандликдан ҳазар қиламиз» ва «Оқ ажални ёнимиз-га йўлатмаймиз!» мавзуларида давра суҳбатлари ва мулоқотлар ташкил этилди.

— Оилаларда маънавий ва жис-моний жиҳатдан баркамол авлод-ни тарбиялаш, уни диний экс-тремизм ва ақидапарастлик таъ-сиридан, гиеҳвандлик каби сал-бий одатлардан ҳимоя қилишда бор имкониятларни ишга солмоқ-дамиз, — дейди Наманган тумани-даги «Тепа Қиёт» маҳалла фуқа-ролар йиғинининг диний маъри-фат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси Холпошша Қаюмова. — Натижа-да йиғин ҳудудида ёшлар ва ўс-мирлар билан боғлиқ ҳуқуқбузар-ликларга, жиноятчилик каби но-хуш ҳолатларга йўл қўйилмади. Ҳудуддаги тиббиёт муассасалари ҳодимлари, профилактика инс-пектори ҳамкорлигида тарғибот-тушунтириш ишларини кучайтир-дик. Ҳамкор ташкилотлар билан «Гиеҳвандлик — аср вабоси», «Биз — соғлом турмуш тарафдоримиз!», «Оғусиз дунё сари» мавзуларида 45 марта тadbирлар ўтказилди.

Маҳаллалардаги бундай тadb-бирларда аҳолининг фаол ишти-роки, таъсирчан тарғибот усул-ларидан фойдаланиш соғлом тур-муш тарзини шакллантиради, ёшларнинг бўш вақтларини маз-мунли ўтказишига ҳисса қўшади.

■ **Илҳомжон РАҲМАТОВ**
«Mahalla»

Хурматли юртдошлар!
«АСАКА» БАНК

2016 йил «Соғлом она ва бола йили» деб
эълон қилиниши муносабати билан куйидаги миллий
валютадаги муддатли янги омонат турини таклиф этади:

«Соғлом она ва бола»

Ушбу омонатга ҳисобланган фоизлар ҳар ойда ёки омонат муддати тугагандан сўнг берилади.

Шу билан биргаликда, «Асака» банк миллий валютада 27 турдаги ва хорижий валютада 17 турдаги қўлай шартларда омонат турларини таклиф этади.

Омонатларни банкнинг барча филиалларида расмийлаштириш мумкин.

Мурожаат учун телефонлар: 120-39-81, 120-39-60, 120-39-63.

Филиаллар	Код	Телефон	Филиаллар	Код	Телефон
Тошкент шаҳар филиали	371	120-83-13	Наманган вилоят филиали	369	227-15-68
Автотранспорт филиали	371	120-39-95	Навоий вилоят филиали	436	770-21-29
Шайхонтоҳур филиали	371	140-39-36	Зарафшон филиали	436	572-40-14
Юнусобод филиали	371	221-80-67	Бухоро вилоят филиали	365	770-05-19
Сирғали филиали	371	257-44-10	Бухоро шаҳар филиали	365	770-11-27
Тошкент вилоят филиали	371	120-84-13	Самарқанд вилоят филиали	366	233-65-47
Андижон вилоят филиали	374	223-60-74	Афросиёб филиали	366	221-71-76
Асака филиали	374	233-21-99	Қашқадарё вилоят филиали	375	221-07-41
Фарҳод филиали	374	226-96-63	Сурхондарё вилоят филиали	376	770-82-12
Фарғона вилоят филиали	373	244-39-14	Қорақалпоғистон филиали	361	770-60-59
Марғилон филиали	373	237-62-23	Хоразм вилоят филиали	362	228-14-81
Олтиариқ филиали	373	432-19-80	Сирдарё вилоят филиали	367	225-44-03
Кўкон филиали	373	542-61-01	Жиззах вилоят филиали	372	226-43-11

«АСАКА» БАНК САРМОЯНГИЗНИНГ
САҚЛАНИШИ ВА
КЎПАЙИШНИ КАФОЛАТЛАЙДИ!

www.asakabank.com

Хизматлар лицензияланган.

АЁЛЛАР СПОРТИ

Нафислик ва саломатлик манбаи

Юртимизда хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари кафолатлангани билан бирга, уларнинг турли соҳаларда ўз салоҳияти ва иқтидорини намойиш этишлари учун барча имкониятлар яратилган.

Зеро, Президентимиз жорий йил 11 февралда бўлиб ўтган Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Ҳомийлик кенгашининг йиғилишида таъкидлаганидек: «...қизларимиз тимсолида биз авваломбор бўлгуси оналарни, халқимиз, миллатимизнинг умиди ва таянчи ҳисобланган келажак авлодини дунёга келтириб, вояга етказадиган наслимиз давомчиларини кўраимиз».

Яратилган қулай шарт-шароитдан унумли фойдаланаётган хотин-қизлар эса барча жабаҳаларда ўз фаоллигини кўрсатиб, қатор ютуқларни қўлга киритишадигани қувонарли ҳол, албатта. Биргина спорт соҳасини оладиган бўлсак, аҳолининг

мазкур қатламини жисмоний тарбияга жалб этишга қаратилган сайёҳаракатлар натижасида бутунги кунда қизларнинг 47 фоизи спорт билан мунтазам шуғулланишаётир.

Куни кеча Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди,

Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси, «Соғлом авлод учун» халқаро жамоат фонди сингари қатор ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилган спорт мусобақаси ана шундай эзгу амаллар сирасига киради. «Спорт — нафислик ва саломатлик манбаи» шиори остида бўлиб ўтган мазкур мусобақада

16 та вазирлик, идора ва ташкилотларда фаолият юритадиган хотин-қизлар спортнинг гимнастрада, мини футбол, стол теннис, дартс, шашка турлари бўйича беллашилди.

Чинакам спорт байрамига айланиб кетган мусобақада жами 200 нафардан ортиқ иштирокчи ўз куч ва иқтидорини намойиш этди. Саҳна кўриниши, куй-қўшиқлар билан бошланган фестивал аввалида сўзга чиққан Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси раиси Э.Боситхонова жисмоний тарбия ҳамма-нинг кундалик ҳаёт тарзига айланиши кераклигини таъкидлаб, қатнашчиларга муваффақият тилади.

Байрамога руҳда ўтаётган талбирлар кўлами йил сайин кенгаёттир. 2014 йилда тўққизта, ўтган йили 13 та жамоа қатнашган бўлса, бу гал уларнинг сони 16 га етгани қувонарли.

Соғлом рақобат, кўтаринки ва дўстона руҳда ўтган беллашуларда ғолиблар аниқланди. Турли йўналишлар бўйича қизгин курашлар остида кечган спорт ўйинларида фаол иштирок этганлар турли номинациялар бўйича тақдирланиб, улар-

га қимматбаҳо эсдалик совғалари тарқатилди.

— Мазкур мусобақага тайёргарлик жараёнларининг ўзидек қизиқарли кечди, — дейди «Маҳалла» хайрия жамоат фонди республика бошқаруви бош мутахассиси Ўғилрой Ўрозова. — Чунки спорт билан машғул бўлиш, аввало, ўз саломатлигимиз учун зарур. Қолаверса, жисмоний тарбияга ошнолик вақтни мароқли ўтказиш ҳамдир. Бундай талбирлар аёлларни ўз гузаллиги ҳамда соғлиги учун вақт ажратишга ундайди. Шу боис ҳам ҳамкорлик асосида мазкур мусобақаларни чекка-чекка ҳудудлардаги маҳаллаларда ҳам ўтказишни режалаштиряпмиз.

Биз ғурури билан, маънан ва жисмонан етук момоларнинг фарзандимиз. Улардаги ғайрат-шижоат, ибодат, садоқат ва нафислик қон-қонига сингиб кетган миллат вақиласимиз. Мана шундай эзгу ишлар эса аёлларимиздаги мазкур фазилятларни тарбиялашда, мустақамлашда беҳисс аҳамиятга эга.

✦ **Моҳира ОТАБОВА**
«Mahalla»

САЛОМАТЛИК СИРЛАРИ

Она ва бола соғлом бўлса, оила бахтлидир

Айрим ёш оналар фарзандининг кўп йўғлаши, қайт қилиши сабабини гўдакнинг бош ички босимининг ошишидан, деб тахмин қилишади. Шу ўринда савол туғилади: ҳақиқатан ҳам, гўдаклардаги йўғлоқлик, уйқусизлик бош мия ички босими ошиши аломатларими?

Аслида бу қандай ҳасалик экани, унинг нима сабабдан чақалоқларда қузатилаётгани муштарийларни қизиқтириши тайин. Шу боис айрим саволларимизга жавоб олиш мақсадида Республика аҳоли репродуктив саломатлик маркази мутахассиси, олий тоифали педиатр Нафиса СУЛТОНОВА билан суҳбатлашдик.

— Боланинг тинч ухламаслиги, кўп йўғлаши мия сиқилиши аломатларидан бўлса-да, аммо бу белгилар касалликни тасдиқловчи далил бўла олмайди. Гўдакнинг қорни, қўлиги огриши, иситмалари ҳам безовталигига сабаб бўлиши мумкин. Шу боис фарзандидаги ўзгаришлардан шикоят қилиб келган оналар билан, аввало, ҳомиладорлик даври қандай кечгани, туғуруқ асоратлари, шунингдек, боланинг аҳоли ҳақида суҳбатлашамиз. Чақалоқлардаги бош мия ички босими ошиши касаллигининг асосий белгилари сифатида мия суяги айланасининг катталиги, бош мия вена қон томирларининг бўртиб туриши, бошни тинимсиз орқага ташлаши, катта ва кичик лиқилдоқнинг зўриқиши, бош мия суякларининг бир-биридан қочиши қузатилиши мумкин.

— **Муррак гўдакларнинг бош мия ички босими ошиши қандай содир бўлади?**

— Бу касалликнинг янги туғилган чақалоқларда юзага келиши, аввало, аёлнинг ҳомиладорлик даври ва туғуруқ жараёни билан боғлиқ. Ҳомиладор аёлнинг турмуши давомида кўп сиқилиши, стресс ҳолатига тушиши, экстрагенитал касалликлари (камқонлик, бўқоқ ва қозоқ), кучли таксикоз, шунингдек, эрта турмуш, фарзандлар ораллигини сақлаш маслиҳат гўдакнинг бош мия ички босими ошиши билан дунёга келишига сабаб бўлиши мумкин. Бонси ҳомиладор даврининг оғир кечини туғуруқ муддатида йўлдошининг қўчилиши, қон айланишининг бузилишига сабаб бўлиши ва натижада маълум вақт болага кислород етишмаслигига олиб келади. Етишмаётган кислород ўрнини тўлдириш учун эса гўдак мияси кўп миқдорда суяқлик ишлаб чиқаради ва у бош миани тўлдиради. Гўдак ҳолати яхшилангач, кўп миқдордаги суяқлик мияни сиқиб қўяди.

— **Гўдакдаги бош мия ички босими ошиши қандай аниқлаш мумкин? Шунингдек, профилактик даволаш бўйича тавсияларингиз билан ўртоқлашсангиз.**

— Болада қузатилаётган ҳолатлар, хусусан, бош чанови ва лиқилдоқдаги ўзгариш касаллик ҳақидаги тахминларга сабаб бўлса, аввало, невропатолог билан ҳамкорликда гўдакни кўридан ўтказиб, унинг бош мия чанови ўлчанади. Шу ўринда ўлчов лентасининг гўдак бошига тўғри қўйилганига эътибор қаратиш лозим. Лента олд томондан гўдак қошидан сал тепада (соч бошланган қисмида эмас) ва орқа томондан энсаннинг энг юқори қисмида бўлиши зарур. Янги туғилган чақалоқларнинг бош айланиши ўртача 34 сантиметрни ташкил этиб, ҳар ойда ўртача 1 сантиметрга ўсади. Шунингдек, офтальмолог ҳулоса-

си ҳам муҳим. Бонси мия сиқилиши кўз асаб томирларини зарарлаб, боланинг кўришига ўз таъсирини ўтказиши. Текширув жараёнида боланинг ҳолатида бош мия ички босими ошиши аломатлари аниқланса, гўдак нейросонография, яъни бола боши тепасидаги қотмаган лиқилдоқ қисми ультратовуш орқали текширилади. Шунингдек, бир ёшдан сўнг лиқилдоқ қоттач, экзонцефалограмма ёки бош мия томографияси ёрдамида бош мия ички босимини ўлчаш мумкин.

Тахминлар тасдиқланса, шифокор томонидан керакли муолажалар олиб борилади. Аксарият ҳолларда пешоб ҳайдовчи ва қон айланишини яхшилайдиган дори-дармонлар ва витаминлар тавсия этилади. Шифокор сифатида, аввало, витаминлар билан бирга оналарга болани кўкрак сuti билан парваришлашни тавсия қиламан. Бонси кўкрак сuti таркибидagi таурин аминокислотаси марказий асаб тизими, бош мия қўбигининг ривожланишида муҳим восита саналади. Шунингдек, она ва бола хотиржамлигини эмизishi натижасида юзага келадиган «қувонч гармони» — эндорфин таъминлайди. У боланинг тинч ухлашига замин яратиб, касаллик билан курашувчанлигини оширади. Шунингдек, ота-оналар болани тез-тез невропатолог кўригидан ўтказиши лозим. Фарзандида қузатилаётган ўзгаришларга диққат қилиши, хусусан, тери қопламларидаги доғлар ёки қон томирлари, бош ҳажми, катта лиқилдоқнинг ҳолатини эътибордан четда қолдирмаслиги лозим. Энг муҳими, болани тўғри парвариш қилиш, очик ҳавода сайр қилдириш, тинч уйқусига шароит яратиш керак. Бир ёшга тўлгач, озикданиш рационига сули ёрмаси, кефир, олмани киритиш ҳам фойдалани. Шу билан бирга, бу касаллик қон айланиши билан боғлиқ бўлгани бонси мия сиқилиши аниқланган болаларни зич йўргаклашмаслиқ тавсия этилади.

Даволаш ишлари қанчалик эрта бошланса натижа ҳам ижобий бўлади. Бонси бола мияси тез ривожланади, шунингдек, бир ёшдан сўнг лиқилдоқ қотиб муолажалар самардорлиги камаяди. Даволашнинг тўғри ва изчил олиб борилиши болани бош мия босимининг ошиши билан боғлиқ муаммолардан халос этади. Аксинча, касалликка бефарқ қараб, муолажаларнинг ўз вақтида олиб боришмаслиги оқибатида гўдакнинг бош оғриги зўрайиши, гидроцефалия (бош мия ривожланишининг бузилиши), ривожланишда ортада қолиш ҳолатлари юзага келади.

Дарҳақиқат, фарзандларимизнинг соғлом дунёга келиши учун, аввало, бўлажак она парваришига эътибор қаратмоғимиз, ота-оналарнинг тиббий саводхонлигини оширмоғимиз муҳим. Зотан, давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганнинг 23 йиллигига бағишланган тапталани маросимда таъкидлаганларидек, «Она ва бола соғлом бўлса, оила бахтли, оила бахтли бўлса, жамият мустақам бўлади».

✦ **Моҳичехра ЛАТИПОВА**
суҳбатлашди.

Дунё бўйлаб

Биография тикланди

Новосибирск давлат университети мутахассислари дунёда биринчи бўлиб буюк Амир Темурнинг 12 нафар энг кучли кўмондонининг ҳарбий биографияларини тиклашди.

Бу ҳақда университетнинг гуманитар тадқиқотлари лабораторияси илмий

ходими Леонид Бобров хабар берди.

«Тадқиқотимиз шу инсонларнинг биографиясига қаратилган. Улар орасида ҳозирги ҳарбийларга чинакам намуна бўла оладиган кўмондонлар бўлган. Бу таржимаи ҳоллардан XIV асрнинг энг кучли Осиё армиясида ҳарбий тушунча қандай ривож топганини билиб олиш мумкин», дейди тарихчи. Новосибирсклик олимларнинг китоби 2016-2017 йилларда чоп этилади.

Пиво саратонга сабабчи...ми?

Мюнхен атроф-муҳит институти Германияда кенг тарқалган 14 та пиво нави синоддан ўтказди.

Пивонинг барча навларида глифосат пестициди топилди. Бу модда бетона ўларга қарши курашда ишлатилади.

Энг кўп миқдордаги пестицид Саксония-Анхальт ерида жойлашган Hasseröder пиво заводи маҳсулотларидадир. Ичимликнинг 1 литрида 29,74 микрограмм глифосат аниқланган. Ўтган йили Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг саратонни ўрганиш халқаро агентлиги глифосат саратон келтириб чи-

қариши мумкинлигини маълум қилди. Бу ҳулосага эпидемиологик тадқиқотлар, ҳайвонларда синовлар ўтказиш ва ҳужайра тўқимасини ўрганиш асос бўлган.

✦ **Интернет хабарлари асосида Шаҳина БОНУ тайёрлади.**

ТўГАРАК — КАСБГА КЎМАК

Бахтли, баркамол авлод — келажакнинг пойдевори

«(Давоми. Боши 1-бетда)»

Маслаҳатчи бизни машғулотлар ўтказиладиган хоналарга бошлади. «Инглиз тили билимдонлари» хонасидаги катта экранда ўзбек халқ эроти — «Ур тўқмоқ» мультфильми намойиш этилмоқда. Мультфильм инглиз тилида бўлгани боис мураббий ҳар бир лавҳага изоҳ бериб ўтди. Ўқувчиларнинг диққат-эътибори экранда.

— Мультфильм, халқ ўйинлари, саёҳат ва бошқа қизиқарли машғулотлар болалар дунёқарашини кенгайтиради, — дейди тўгарак раҳбари Муштарийбону Тамилова. — Режа бўйича ҳафтада 3 марта машғулот ўтказишимиз керак. Аммо болаларнинг хоҳиш-истагини ҳисобга олиб, баъзан 4 мартагача машғулот ўтказилади. Инглиз тили фанидан эгаланган билимлар кўнгилочар ўйинлар

воситасида мустақамланади.

Олган таассуротларини инглиз тилида баён этаётган ўқувчилардан бирини суҳбатга тортидик.

— Чет тилини пухта ўзлаш-тирмоқчиман, — дейди ўзини 6-синф ўқувчиси деб таништирган Дилёрахон. — Келажакда шу тилда бийрон гапириш, устозим каби хорижий тил ўқитувчиси бўлиш ниятим бор. Тўгаракда ўрганганларимни синфдошларим билан ўртоқлашаман.

«Кластер», яъни «Ақлий ҳужум» усулида давом этаётган машғулотдан чиқиб, ўндан зиёфат ўнгил қиз турли меваларга ажойиб кўриниш бераётган «Карвинг устаси» хонасига ўтдик.

Бутунги кунда байрам талбирлари учун безатилган дастурхонни карвинг санъати намуналарисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Кўп ҳолларда бу санъат асарини

ТАБИАТ ТИЛСИМИ

Ноёб ва ғаройиб дарактлар

Жаннатмонанд диёримизнинг табиати гузал ва хилма-хил. Худудларимизда биз билган ва билмаган сир-синоатлар шу қадар кўпки, бу она Ватанимизнинг бағри мўъжизаларга қоналгидан далолат беради.

Жиззах вилоятидаги Зомин миллий табиат боғидаги ажойиботлар бунга бир далилдир. Мазкур боғнинг умумий майдони 23 894 гектар бўлиб, ўрмон билан қопланган қисми 12 176 гектарни, сув майдони 13 гектарни ташкил қилади.

Миллий табиат боғи ҳудудидagi Еттикечув қишлоғида маҳаллий аҳоли томонидан «Шунг» деб аталувчи, аслида эса эман даракти оиласига мансуб даракт бор. Унинг ёши аниқланмаган, 5 асрлик деб тахмин қилинади. Танасини кесиб ҳам аниқлаб бўлмайди, сабаби у шунчалик кексаллигидан

ички қисми ғовак бўлиб қолган. Дарактнинг айланаси 18 метрни ташкил этади.

Бундан ташқари, Зомин миллий табиат боғида ёши тахминан 700 йилга тенг «Бобоёнроқ» ҳам бор. Бу даракт қадимий грек ёнғоғи (Juglans regia) деб аталиб, баландлиги 20 метр, шохларининг эни 28 метр, асосининг диаметри 2,7 метрни ташкил этади.

Жиззах табиатни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси томонидан тузилган 100 ёшдан ошган дарактлар рўйхатига қўра, вилоятда 150 дан ортиқ кекса даракт бор. Бундай дарактларни Зомин, Фориш туманлари ва Нурота тоғ тизмаларида учратиш мумкин.

✦ **Олтиной МАДАМИНОВА тайёрлади.**

Маҳалла
ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маданий, маърифий газета

Муассис: Ўзбекистон «Маҳалла» хайрия жамоат фонди республика бошқаруви

Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 2013 йил 12 апрелда 0019 рақами билан қайта рўйхатга олинган.

Бош муҳаррир ўринбосари
Толибжон НИЗОМОВ

Телефонлар:
Қабулхона: (0 371) 233-39-89,
Котибият: (0 371) 233-44-25,
Факс: (0 371) 233-10-73.

Нашр кўрсаткичи: 148

27000 нусхада чоп этилди.

Буюртма S-5266

Топшириш вақти — 21.⁰⁰

Топширилди — 21.⁰⁰

Газета тахририят компьютер марказида саҳифаланди, офсет усулида босилди.
Формати — А-2, 2 босма табок.

Навбатчи: **Ю.Хожиева**
Муссаҳхилар: **Н.Азимова, М.Назарова**
Нашр навбатчиси: **У.Шонозаров**
Саҳифаловчи: **Л.Мейликов**

Тахририят манзили:
Тошкент шаҳри, Хоразм кўчаси, 51-уй.
Индекс: **100000**

«Ўзбекистон» НМИУ босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили:
Тошкент шаҳри, Навой кўчаси, 30-уй.
Баҳоси келишилган нархда.